

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۴/۲۴

سراج ادیب

افغانستان و جنگ سرد (تولد یک فاجعه)

نقشه راه صلح و بازسازی

از تجربه جهانی تا مدل افغانستان

فصل پنجم

اول :- الگوهای موفق جهانی وامیدی که قابل تکرار است
تاریخ معاصر نشان داده است که حتی کشورهایی که ویران تر از افغانستان بودند، توانستند برخیزند؛ نه با معجزه، بلکه با تصمیم، نهادسازی و اعتماد عمومی.
نمونه‌های مهم:

۰-المان و جاپان پس از جنگ جهانی دوم

۰رواندا پس از نسل کشی

۰بوسنی و کوزوو پس از جنگهای قومی

۰کلمبیا پس از دهها شورش و مواد مخدر

۰نیپال پس از جنگ داخلی و بحران سیاسی

وجه مشترک این کشورها:

۱- دولتی ملی، نه ایدیولوژیک

۲- اصلاحات اقتصادی عمیق

۳- آشتی ملی با عدالت

۴- نقش فعال جامعه مدنی

۵- استفاده از ظرفیت مهاجران

اینها نشان میدهد افغانستان محکوم نیست بلکه محکوم شده است؛ و میتواند بازسازی شود.

دوم :- مدل پنج مرحله ای برای افغانستان بازسازی افغانستان نمیتواند یک شبه انجام شود.

نیازمند طرح مرحله ای، با اهداف روشن و قابل اندازه گیری است.

مرحله اول: تثبیت سیاسی و امنیتی

۰توقف جنگهای پراکنده

۰ادغام نیروهای مسلح در یک ساختار ملی

۰تدوین توافق نامه سیاسی برای تقسیم قدرت

۰رهایی گروگانها و زندانیان عقیدتی

بدون امنیت، هیچ توسعه ای ممکن نیست.

مرحله دوم : بازسازی اقتصادی و زیربنایی

۰احیای برق، آب، جادهها، مخابرات

۰استخراج منابع با نظارت ملی و شفاف

۰جذب سرمایه گذاری داخلی و جهانی

۰ایجاد هزاران محل کار مولد

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالی د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ

اقتصاد باید مردم را از جنگ جدا کند.
مرحله سوم: اصلاحات اجتماعی و آموزشی
-سواد عمومی و آموزش مهارت
-آموزش مدنی و حقوق شهروندی
-تقویت نقش زنان و جوانان
-رسانه‌های آزاد، مسئول و مستقل
-جوامع جاهل، صلح نمیسازند.
مرحله چهارم: عدالت انتقالی و آشتی ملی
-ثبوت و انتشار حقیقت
-محاكمه عاملان جنایتهای بزرگ
-جبران به قربانیان
-سازوکار بخشش، نه فراموشی
صلح بدون عدالت، بذر جنگ بعدی است.
مرحله پنجم: ادغام منطقی‌های و همکاری بین المللی
افغانستان جزیره نیست، برای رشد نیازمند همکاری با:
-آسیای مرکزی
-ایران
-پاکستان
-چین
-اروپا
محور اصلی:
-تجارت
-انرژی
-امنیت
-مهاجرت
اگر منطقه سود مشترک ببرد، ثبات پایدار میشود.
سوم :- چه کسانی باید این راه را بسازند؟
صلح با جنرال ها و فرماندهان جنگ ساخته نمیشود، صلح را « نسل جدید » میسازد.
نیروهای کلیدی:
۱- جوانان تحصیل کرده
۲- زنان توانمند و مستقل
۳- کارآفرینان و اقتصاد دانان
۴- جامعه مدنی پویا
۵- مهاجران با تجربه جهانی
این گروهها (مهاجران) باید مرکز تصمیم سازی شوند، نه حاشیه.
چهارم :- نقش مهاجران در بازسازی از ضعف به قدرت
مهاجران افغانستان در ۴ دهه اخیر:
-تجربه دولت داری مدرن
-مهارتهای تخصصی
-زبانهای جهانی
-و فرهنگ کار حرفه ای را آموخته اند
آنها میتوانند:
-نیروی مدیریتی کشور شوند
-در آموزش، اقتصاد، و دیپلماسی نقش ایفا کنند
-پل ارتباط افغانستان با جهان باشند
مهاجرت درد است، اما می تواند « سرمایه استراتژیک » باشد.
پنجم :- تهدیدهای بزرگ ، موانع مسیر صلح
سه تهدید بزرگ:
۱- اقتصاد مافیایی جنگ

د پانو شمیره: له 2 تر 3

۲- قوم گرایی و نفرت هویتی

۳- مداخله کشورهای همسایه

اگر این سه مهار نشوند، هر طرحی شکست می خورد.

راهکار مهار:

• شفافیت و نظارت

• آموزش و آگاهی

• سیاست خارجی فعال و مستقل

ششم :- چشم انداز ۲۰ ساله افغانستان

تصویر آینده ممکن:

اگر ایران، ترکیه، ویتنام، رواندا و کره جنوبی توانستند، افغانستان هم میتواند.

چشمانداز:

• تولید بالای انرژی و صنعت

• شهرهای مدرن و قابل زندگی

• دانشگاهها و پژوهشگاههای پیشرفته

• گردشگری تاریخی و طبیعی

• جامعه ای آزاد، انسانی و برابر

ملت فقیر، تقدیر فقیر ندارد بلکه نظام فقیر دارد.

نتیجه فصل پنجم: امید مبتنی بر نقشه

آینده افغانستان به آرزو ساخته نمیشود.

بلکه با:

• نقشه

• پایبندی

• شفافیت

• و شجاعت

اگر نیروهای صلح خواه، به جای تسلیم به سرنوشت، تصمیم بگیرند که « مسیر را بسازند»، افغانستان از زندان تاریخ آزاد میشود.

سخن پایانی فصل پنجم ما وارث ویرانی نیستیم ما وارث مسئولیت هستیم.

آینده، هدیه نمیآید بلکه خلق میشود، اگر نسل امروز به جای جنگ، ساختن را انتخاب کند، ما در تاریخ فردا بهعنوان

نسلی که « خاکستر را باغ کرد» به یاد خواهیم ماند. / ختم فصل پنجم

ادامه دارد